

Edukacija *Razvoj i održavanje IKT sustava za projekt e-Kultura.*

Ericsson Nikola Tesla d.d., Zagreb, 9.-30. svibnja 2022.

Od 9. do 30. svibnja 2022. godine u Ericssonu Nikola Tesla održana je edukacija *Razvoj i održavanje IKT sustava za projekt e-Kultura*. Održano je osamnaest predavanja o četrnaest tema, od kojih su deset bila vezana uz arhivsku struku.

Ericsson je u sklopu projekta *e-Kultura* uspostavio središnji sustav za pohranu, agregaciju, pristup i pretraživanje gradiva kulturnoga nasljeđa. Razvijene su e-usluge, uspostavljen standardizirani pristup digitalizaciji kulturnoga nasljeđa te ojačan kapacitet AKM zajednice za digitalizaciju kulturnoga nasljeđa.

Osim digitalizirane središnje administracije putem koje se rukovodi digitaliziranim nasljeđem, predstavljena je i aplikacija servisa za podršku tijekom digitalizacije te portal *e-Kultura* povezan s *Europeanom*, putem kojega će ista biti dostupna.

Na edukaciji su sudjelovali predstavnici Ministarstva kulture i medija te partneri i budući korisnici sustava. Kao predstavnik arhivske struke sudjelovao je Hrvatski državni arhiv, a Muzej za umjetnost i obrt predstavljao je muzejsku struku. Knjižnice je predstavljala Nacionalna sveučilišna knjižnica. Kao predstavnik stvaratelja audiovizualnoga gradiva edukaciju su pohodili zaposlenici Hrvatske radio televizije. Edukacija se je sastojala od predavanja i praktičnog rada, a polaznici su upućeni u svaki vid i zadatak novoga sustava i portala.

Na prvom predavanju *Središnja administracija i PURL* predstavljena je središnja administracija kao pristupno mjesto za sustav *e-Kultura*, putem kojega se upravlja korisnicima i institucijama u sustavu i transformacijama. Središnja administracija omogućava praćenje projekata, administriranje i statistiku PURL modula, kao i stvaranje i ažuriranje korisnika PURL servisa.

Na drugom predavanju *SAPIP i Servis za automatizirani prijenos informacijskih paketa, Središnji sustav za pohranu, upravljanje i pristup digitalnoj građi i Praćenje projekata* govorilo se je o korištenju SAPIP-ja i datoteka u Servisu za automatizirani prijenos informacijskih paketa, kao aplikaciji za izradu i prijenos informacijskih paketa u Središnji sustav za trajnu pohranu. Tako se, ovisno o dodijeljenoj administrativnoj ulozi u Sustavu, može upravljati digitalnim građivom.

Također, pristupnici edukaciji upoznati su s ulogom “kontrolor projekata digitalizacije”, koji ima pristup funkcionalnostima modula za praćenje projekata.

Edukacija za administratore aplikacije Servisa za podršku u tijekom digitalizacije trajala je dva dana. Servis temeljen na Goobi web aplikaciji omogućava zajednici digitalizaciju kulturnoga nasljeđa putem aplikacije, tako da se kulturni

sadržaj digitalizira u središnji informacijski paket (SIP) koji se šalje u centralni sustav na daljnju obradu. Servis je prilagođen svakoj pojedinoj djelatnosti, pa su za sve održana posebna prilagođena predavanja i radionice. Kako neki od zaposlenika Hrvatskoga državnoga arhiva već testiraju Servis, bila je to prilika za razmjenu mišljenja, iskustava te upoznavanje ostalih arhivista sa Servisom.

Na predavanju *Administracija središnjeg sustava* polaznici su upoznati s ulogom institucijskoga i domenskoga administratora, koju će neki od njih i obavljati.

Institucijski administratori upravljaju digitalnim sadržajem u odgovornosti pojedine AKM institucije, a domenski administratori imaju šire ovlasti i upravljaju digitalnim sadržajem u AKM institucijama određene domene kao što su arhivi, muzeji ili knjižnice. Osim navedenoga, uloga je domenskoga i pružanje podrške institucijskim administratorima.

Tijekom predavanja *Nacionalna agregacija metapodataka* upoznati smo s postupkom objavljivanja digitaliziranoga gradiva na portalima *e-Kultura* i *Europeana*, s kojom je portal *e-Kultura* povezan. Objavljivanju prethodi odabir metapodataka u (raznim) standardima koje koristi zajednica, a zatim obogaćivanje i uređivanje istih. Administrator može odabrati želi li odabrani sadržaj objaviti samo na portalu *e-Kultura* ili i na portalu *Europeana*, čime omogućava lakši i širi pristup digitaliziranom nasljeđu. To predavanje održano je isti dan kada i predavanje *Portal*, koje se je nadovezalo na prethodno. Kako su predavanja u korelaciji, tako se na potonjem više obrađivao portal *e-Kultura*, njegove mogućnosti i upravljanje sadržajem. Na ta dva predavanja nadovezalo se je i predavanje *Virtualne izložbe*, što je još jedna od mogućnosti portala.

Posljednje predavanje *Administracija središnjeg sustava: globalni administrator* bavilo se je upravo ulogom globalnoga administratora, koji ima ovlasti nad svim funkcionalnostima Središnjega sustava u svrhu nadzora administracije te upravljanja korisnicima i institucijama. Tu ulogu obavlja Ministarstvo kulture i medija.

Jednomjesečnom edukacijom Ministarstva kulture i medija, AKM zajednice i stvaratelja audiovizualnoga sadržaja (HRT) projekt *e-Kultura* otišao je korak dalje u svojoj provedbi.

Tvrtka Ericsson Nikola Tesla pobrinula se je da sudionici edukacije budu upoznati sa svim segmentima i mogućnostima projekta, sustava i portala. Na taj će način, kada testna faza završi, kulturno nasljeđe putem njihove informatičke podrške, rada sudionika edukacije te uključenih institucija biti digitalizirana. Tada će, osim što će biti trajno zaštićena, biti dostupna korisnicima i široj javnosti.

Martina Piškorić